

360/2013. (X. 11.) Korm. rendelet

az energetikai létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről

A Kormány

a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény 14. § *a)–d)* és *g)* pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva

a következőket rendeli el:

1. A rendelet hatálya

1. § A létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvény végrehajtásáról szóló 65/2013. (III. 8.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: Vhr.) foglaltakat az energetikai létfontosságú rendszer és létesítmény (a továbbiakban együtt: létfontosságú rendszerelem) azonosítása, kijelölése, kijelölésének visszavonása és védelme tekintetében az e rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

2. Eljáró hatóságok

2. § A létfontosságú rendszerelemek meghatározása során ágazati kijelölő hatósággént jár el:

a) a villamosenergia-rendszer tekintetében a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,

b) a kőolaj-feldolgozás és kőolajtermék-tárolás kivételével a kőolajipar és a földgázipar tekintetében a bányafelügyelet,

c) a kőolaj-feldolgozás és kőolajtermék-tárolás tekintetében első fokon a fővárosi és megyei kormányhivatal mérésügyi és műszaki biztonsági hatósága.

3. Az európai létfontosságú rendszerelemek ágazati kritériumai

3. § Az energetikai létesítmény akkor azonosítható európai létfontosságú rendszerelemként, valamint jelölhető ki európai létfontosságú rendszerelemmé, ha a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről szóló 2012. évi CLXVI. törvényben (a továbbiakban: Lrtv.) meghatározott feltételeken túl megfelel az alábbiaknak:

a) a villamosenergia-rendszer átviteli hálózata tekintetében a rendszerelem kiesése önmagában a szolgáltatás legalább 6 órát elérő korlátozottságához vezet úgy, hogy ezáltal egyidejűleg olyan tartós erőművi vagy import teljesítményhiány áll elő, amelynél a villamosenergia-rendszer erőművi tartaléka legfeljebb 7%-a a bruttó hazai felhasználásnak az importtal együtt;

b) a kőolajipar tekintetében a rendszerelem 90 napot meghaladó kiesése a kőolajellátás, a kőolaj-feldolgozás és a stratégiai készletezés tekintetében más módon nem pótolható;

c) a földgázipar tekintetében a rendszerelem 1. mellékletben meghatározott idejű kiesése az adott tevékenység ellátása tekintetében más módon nem pótolható.

4. A nemzeti létfontosságú rendszerelemek ágazati kritériumai

4. § (1) A villamos energia rendszerirányítás tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek kiesése esetén az ellátásbiztonság nem tartható fenn, és amely 30 percen belül nem helyettesíthető.

(2) A villamosenergia-termelés tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek importtal vagy más módon sem helyettesíthető kiesése legalább 24 órán át, a vizsgálatot megelőző három év csúcsidei bruttó felhasználása átlagának legalább 10%-át elérő teljesítménycsökkenést okoz a belföldi villamosenergia-termelés egésze tekintetében.

(3) Az átviteli hálózat tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek kiesése hatására bármely további elemnek a 2. mellékletben meghatározott feszültségszinttől való eltérése a 24 órát meghaladja, és az az adott tevékenység ellátása szempontjából más módon nem pótolható.

(4) Az elosztó hálózat tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt az 1 kV-osnál nagyobb, de legfeljebb 132 kV-os rendszerelemet, amelynek

a) a 24 órát meghaladó, de a 48 órát el nem érő kiesése legalább 10 000 felhasználót,

b) a legalább 48 órás, de a 72 órát el nem érő kiesése legalább 5000 felhasználót vagy

c) legalább 72 órás kiesése legalább 2000 felhasználót

zár ki a vételezésből.

5. § A kőolajipar tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek más módon nem pótolható kiesése ahhoz vezet, hogy a belföldi késztermékgigény (motorikus gázolaj, motorbenzin, kerozin típusú sugárhajtómű-üzemanyag) 55 napon túl legalább 70%-ban nem kielégíthető.

6. § (1) A földgázszállítás és a rendszerirányítás tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek kiesése esetén a hazai földgázellátás biztosításához szükséges, az átlagos fogyasztási viszonyoknak megfelelő mértékű kapacitásnak legfeljebb 85%-a áll rendelkezésre, és az az adott tevékenység ellátása szempontjából más módon nem pótolható.

(2) A földgáztermelés tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek legalább 72 órás kiesése esetén a lekötött kitermelési kapacitás rendelkezésre állása legfeljebb 40%, és az az adott tevékenység ellátása szempontjából más módon nem pótolható.

(3) A földgáztárolás tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek legalább 72 órás kiesése esetén a lekötött kitérési kapacitás rendelkezésre állása legfeljebb 40%, és az az adott tevékenység ellátása szempontjából más módon nem pótolható.

(4) A földgázelosztás (gázfogadó állomás, nagynyomású vagy nagyközépnomású földgáz elosztóvezeték) tekintetében nemzeti létfontosságú rendszerelemként kell azonosítani, valamint nemzeti létfontosságú rendszerelemmé kell kijelölni azt a rendszerelemet, amelynek

a) a 24 órát meghaladó, de a 48 órát el nem érő kiesése legalább 10 000 felhasználót,

b) a legalább 48 órás, de a 72 órát el nem érő kiesése legalább 5000 felhasználót vagy

c) legalább 72 órás kiesése legalább 2000 felhasználót

zár ki a földgázvételezés lehetőségéből.

5. A lehetséges létfontosságú rendszerelemek azonosítási eljárása

7. § Az energetikai létesítmény tekintetében azonosítási eljárást folytat le

a) a villamosenergia-rendszer létesítményeire annak a villamos energiáról szóló törvény szerinti engedélyese,

b) a kőolaj és cseppfolyós szénhidrogén termék szállítóvezeték és tároló, a kőolajtermelésben és -feldolgozásban használt létesítmény üzemeltetője,

c) a földgázellátásról szóló törvény szerinti rendszerüzemeltető, a célvezeték üzemeltetője, valamint a normál légköri nyomáson és szobahőmérsékleten gáz halmazállapotú szénhidrogén bányászatához szükséges létesítmény üzemeltetője

[a továbbiakban az a)–c) pont együtt: üzemeltető].

8. § Az európai és a nemzeti létfontosságú rendszerelemek azonosítása során az üzemeltetőnek

a) az egyes rendszerelemeket normál üzemállapotban, külön-külön kell vizsgálnia, valamint

b) azt kell vizsgálnia, hogy ha a normál üzemállapotban működő energetikai létesítmény vizsgált rendszereleme külső erőszakos beavatkozás következtében kiesik, az az adott tevékenység ellátása szempontjából más módon pótolható-e.

9. § (1) Az azonosítás során az üzemeltető az alábbi sorrendben

a) az e rendeletben meghatározott ágazati kritériumok és a 8. § szerinti vizsgálati peremfeltételek alapján az energetikai létesítményeinek rendszerelemenkénti vizsgálatához módszertant készít,

b) felméri az általa üzemeltetett rendszer egészét, és azt energetikai létesítményekre, majd az energetikai létesítményeket – figyelemmel e rendelet céljaira – rendszerelemekre bontja (a továbbiakban: elemlehatárolás),

c) minden rendszerelem vonatkozásában elvégzi a saját módszertana szerinti vizsgálatot,

d) az elvégzett vizsgálat eredményéről rendszerelemenként a 3. melléklet szerint nyilatkozik,

e) összefoglaló táblázatot készít az általa létfontosságú rendszerelemként azonosított rendszerelemekről (a továbbiakban: összefoglaló táblázat) és

f) a vizsgálat eredményéről jelentést készít és nyújt be az ágazati kijelölő hatóságnak (a továbbiakban: azonosítási jelentés).

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti vizsgálati módszertant, az (1) bekezdés *d)* pontja szerinti nyilatkozatokat, az összefoglaló táblázatot (a továbbiakban együtt: azonosítási dokumentáció) és az azonosítási jelentést az üzemeltető a vizsgálat zárónapjától számított 10 évig megőrzi, függetlenül attól, hogy létfontosságú rendszerelemként azonosította-e a rendszerelemet.

10. § (1) Az összefoglaló táblázatban az üzemeltető az általa létfontosságú rendszerelemként azonosított rendszerelemenként nyilatkozik

a) arról, hogy az adott rendszerelemnek a vizsgálat időpontjában milyen védelme van, és

b) a kiesés esetén érintett felhasználók között a villamosenergia-rendszer jelentős zavara és a villamosenergia-ellátási válsághelyzet esetén szükséges intézkedésekről szóló kormányrendelet vagy a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről szóló kormányrendelet alapján külön minősített felhasználók számáról és köréről.

(2) Az azonosítási jelentés tartalmazza

a) az európai vagy nemzeti létfontosságú rendszerelemként azonosított elemek darabszámát,

b) az elvégzett vizsgálat kezdő- és zárónapját és

c) az üzemeltető nyilatkozatát a vizsgálat teljességéről az általa kidolgozott módszertan tekintetében.

(3) Az azonosítási jelentés nem tartalmazhat olyan adatot, hogy annak nem jogosulthoz való kerülése önmagában elegendő legyen a létfontosságú rendszerelemként azonosított rendszerelem felismerésére.

11. § (1) Az üzemeltetőnek a kijelölésről szóló határozat jogerőre emelkedését követően

a) az európai létfontosságú rendszerelemek vonatkozásában – a (6) bekezdésben foglalt kivétellel –,

b) a nemzeti létfontosságú rendszerelemek vonatkozásában – a (2)–(5) bekezdésben foglalt eltérésekkel –

5 évente ismételten azonosítási jelentést kell készítenie.

(2) Ha az üzemeltető által üzemeltetett rendszer új energetikai létesítménnyel bővül, az üzemeltető legkésőbb annak üzembe helyezését követő 30 napon belül tájékoztatja erről az ágazati kijelölő hatóságot. Az üzemeltető a tájékoztatás során nyilatkozik arról, hogy a bővülés hatással lehet-e az általa lefolytatott legutolsó azonosítás eredményére. Ha az ágazati kijelölő hatóság a rendelkezésére álló adatok alapján megállapítja, hogy az új energetikai létesítmény hatással lehet az üzemeltető

által lefolytatott legutolsó azonosítás eredményére, kötelezi az üzemeltetőt, hogy az új energetikai létesítmény rendszerelemre 180 napon belül nyújtson be azonosítási jelentést a nemzeti létfontosságú rendszerelemek vonatkozásában (a továbbiakban: soron kívüli azonosítás).

(3) A soron kívüli azonosítás alkalmával vizsgált rendszerelemeket az üzemeltetőnek a következő teljes azonosítás alkalmával is vizsgálnia kell.

(4) Ha

a) az üzemeltető úgy ítéli meg, hogy a (2) bekezdés szerinti új energetikai létesítmény jelentősége, vagy

b) az üzemeltető által üzemeltetett rendszer tekintetében a kockázati tényezők változása vagy új fenyegetettség környezeti kialakulása

azt indokoltá teszi, az üzemeltető az általa üzemeltetett rendszer egészére új azonosítást végez el a nemzeti létfontosságú rendszerelemek vonatkozásában (a továbbiakban: előre hozott azonosítás).

(5) Előre hozott azonosítás esetében az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti határidő újratekintődik.

(6) Ha az üzemeltető rendszerében a legutolsó azonosítás óta az akkor vizsgált rendszerelemek egyikét érintően sem történt változás, az európai létfontosságú rendszerelemek soron következő azonosítása és azonosítási jelentés benyújtása helyett az üzemeltető nyilatkozhat úgy, hogy nem indokolt új azonosítási dokumentáció készítése. Ha az ágazati kijelölő hatóság az üzemeltetőre vonatkozóan rendelkezésre álló adatok alapján ezt megalapozatlannak tartja, vagy az üzemeltető rendszerének rendszerelemre mint lehetséges európai létfontosságú rendszerelemre az Európai Bizottság felhívja a figyelmet, az ágazati kijelölő hatóság azonosítási jelentés benyújtására hívja fel az üzemeltetőt. Ebben az esetben azonosítási jelentés benyújtásának határideje a felhívás közzétételétől számított 120 nap.

6. Ágazati minősítés

12. § (1) Az ágazati kijelölő hatóság az azonosítási jelentés elfogadásáról és a rendszerelem minősítéséről szóló döntése előtt az azonosítási jelentés alapján, az azonosítási eljárás jogszerűségének és teljességének ellenőrzése érdekében az üzemeltető helyiségében megtekintti az azonosítási dokumentációt, valamint vizsgálja az elemlehatárolás célszerűségét. Ennek során más, az általa vezetett nyilvántartásokban szereplő és az üzemeltető tevékenységére vonatkozó adatot felhasználhat.

(2) A helyszíni ellenőrzés során az ágazati kijelölő hatóság az összefoglaló táblázat valamennyi oldalát bélyegző-lenyomattal látja el, arról azonban másolatot vagy felvételt nem készíthet.

13. § (1) Az ágazati kijelölő hatóság az Lrtv. 12. § (2) bekezdés *a)* pont *aa)* alpontja esetében a rendszerelemet lehetséges európai létfontosságú rendszerelemnek minősítheti az összefoglaló táblázatra való utalással.

(2) Az ágazati kijelölő hatóság az Lrtv. 12. § (2) bekezdés *b)* pontja esetében az új azonosítási jelentés benyújtására legfeljebb 90 napos határidőt ír elő és a feltárt hibákat vagy azonosítási hiányosságokat tételesen megjelöli.

7. Horizontális kijelölés

14. § (1) Az ágazati kijelölő hatóság

a) azonosítási jelentést jóváhagyó és nemzeti létfontosságú rendszerelemnek minősítő döntése jogerőre emelkedését követő 30 napon belül vagy

b) az európai létfontosságú rendszerelemmé nyilvánítással kapcsolatos nemzetközi szerződésről való hivatalos tudomásszerzést követő napon

megindítja a horizontális kijelölési eljárást.

(2) Az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti esetben az ágazati kijelölő hatóság beszerzi a szakhatóság állásfoglalását a Vhr. 1. mellékletében meghatározott horizontális kritériumok teljesüléséről. A szakhatósági eljárás ügyintézési ideje 30 nap. A szakhatóság az azonosítás során készült iratok közül csak az összefoglaló táblázatot tekintheti meg, másolatot vagy felvételt arról nem készíthet.

(3) Ha a szakhatóság állásfoglalása alapján egy rendszerelem lehetséges európai létfontosságú rendszerelem, és az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti nemzetközi szerződésről az ágazati kijelölő hatóságnak nincs hivatalos tudomása, az ágazati kijelölő hatóság a nemzetközi szerződés megkötését megelőzően a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezései szerint jár el, és ennek tényét jelzi a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszternek.

15. § (1) Ha az ágazati kijelölő hatóság által nemzeti létfontosságú rendszerelemnek vagy lehetséges európai létfontosságú rendszerelemnek minősített rendszerelemre legalább egy, a Vhr. 1. mellékletében meghatározott horizontális kritérium is fennáll, az ágazati kijelölő hatóság – az összefoglaló táblázatra való utalással – az Lrtv. 2. § (3) bekezdésének, valamint 3. § (4) bekezdésének megfelelően létfontosságú rendszerelemként jelöli ki ezt a rendszerelemet.

(2) Az ágazati kijelölő hatóság kijelölő határozata nem tartalmazhat olyan adatot, hogy annak nem jogosulthoz való kerülése önmagában elegendő legyen a létfontosságú rendszerelemnek minősített rendszerelem felismerésére.

(3) Az ágazati kijelölő hatóság a kijelölést tartalmazó döntését közli az energiapolitikáért felelős miniszterrel.

8. Más EGT-állam lehetséges európai létfontosságú rendszerelemével, valamint más EGT-állam kijelölésre irányuló kezdeményezésével kapcsolatos rendelkezések

16. § Ha az üzemeltető, az ágazati kijelölő hatóság, a bányászati ügyekért felelős miniszter vagy az energiapolitikáért felelős miniszter szerint más, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban (a továbbiakban: EGT-állam) olyan, az Lrtv. 10. §-a szerinti ágazatba tartozó rendszerelem van, amely e rendelet szerint Magyarországot érintő lehetséges európai létfontosságú rendszerelem, erről a katasztrófák elleni védekezésért felelős minisztert értesíti.

17. § (1) Más EGT-állam európai létfontosságú rendszerelemmé nyilvánításra irányuló kezdeményezését az ágazati kijelölő hatóság megvizsgálja, és az azzal kapcsolatos álláspontjáról a katasztrófák elleni védekezésért felelős minisztert és az energiapolitikáért felelős minisztert tájékoztatja.

(2) Az energiapolitikáért felelős miniszter az európai létfontosságú rendszerelemmé nyilvánítással kapcsolatos nemzetközi szerződés megkötésének kezdeményezését megelőzően az érintett üzemeltetővel egyeztetést folytat.

9. A biztonsági összekötő személy képzési követelményeire vonatkozó rendelkezés

18. § Az energetikai létesítmény üzemeltetője által foglalkoztatott biztonsági összekötő személynek a Vhr. 6. §-ában foglalt képzési követelményeken kívül szakirányú műszaki végzettséggel kell rendelkeznie.

10. Záró rendelkezések

19. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2014. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 22. § 2018. július 1-jén lép hatályba.

20. § (1) Annak az üzemeltetőnek, amelynek a működési engedélye e rendelet hatálybalépését követően emelkedik jogerőre, az azonosítási jelentést első alkalommal a működési engedély jogerőre emelkedését követő 180 napon belül kell benyújtania az ágazati kijelölő hatósághoz.

(2) Európai létfontosságú rendszerelem tekintetében annak kijelölését követően az azonosítási jelentést következő alkalommal a kijelölő határozat jogerőre emelkedését követő 4 éven belül kell benyújtania az üzemeltetőnek.

21. § Ez a rendelet – az Lrtv.-vel és a Vhr.-rel együtt – az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről szóló, 2008. december 8-i 2008/114/EK tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

22. §¹

23. §²

1. melléklet a 360/2013. (X. 11.) Korm. rendelethez

Az együttműködő földgázrendszer egyes tevékenységeinek minimális kiesési ideje az európai létfontosságú rendszerelemként történő azonosításhoz

	A	B
1.	Tevékenység	Minimális kiesési időtartam
2.	rendszerirányítás	1 nap
3.	földgázszállítás	1 nap
4.	földgázelosztás	1 nap
5.	kereskedelmi tárolás	10 nap
6.	stratégiai tárolás	40 nap
7.	földgázimport	50 nap
8.	földgázfeldolgozás	90 nap
9.	egyéb földgázüzemek	90 nap

2. melléklet a 360/2013. (X. 11.) Korm. rendelethez

A villamos energia átviteli hálózat rendszerelemének nemzeti létfontosságú rendszerelemként történő azonosításához szükséges feszültségtartományok

	A	B	C	D	E
1.	Normál feszültség szint (kV)	120	220	400	750
2.	A még megengedhető eltérési tartomány (kV)	108–138	189–244	380–420	697–787

3. melléklet a 360/2013. (X. 11.) Korm. rendelethez

A létfontosságú rendszerelem vizsgálati lap mintája

Nyilatkozat

Az üzemeltető neve:

A vizsgálat típusa (nemzeti vagy európai):

A vizsgált létesítmény:

Vizsgálat eredménye rendszerelemként:

Sorszám	A vizsgált rendszerelem elnevezése	Azonosítás

Megjegyzések*:

* Ha egy rendszerelemet létfontosságú rendszerelemként azonosította az üzemeltető, itt kell kifejezni, hogy milyen indokok alapozták meg az azonosítást.

Dátum:

cégsz
erű
aláírá
s

¹ A 22. § a 19. § (2) bekezdése alapján 2018. július 1-jén lép hatályba.

² A 23. § a 2010: CXXX. törvény 12. § (2) bekezdése alapján hatályát veszítette.